

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adnak vissza.

Hirdetések Arszabály szerint.

Mamák kedvencei.

Csikorog lábaink alatt a hó. Egészséges, téli az idő. Teli tüdővel szívjuk be az éles levegőt. Felgyógyul egész lényünk, mert a téli időjárás üdítő, edzi a szervezetet. Csak nem kell tőle megijedni. Mert, ha a petyhüdt, melegkedvelő testet féltjük a tél edző hidegétől, akkor a sok pólyázás, kendőzés mellett igen könnyen ártalmas lehet az.

Orvosok hirdetik ezt az elvet. Szinigaz ez, a józan ész is ezt diktálja.

Járok az utcán. Reggel van. Gyermekserg tart az iskola felé. Piroskoszús arcu, de rossz ruhájú fiúcskák vigan hancurozva, hangosan kacagva mennek iskolába. Mennyivel szánalmasabb az utánuk kullogó kis urigyerek. Igaz, öltözéke rendes, drága, finom. De kis arca sápadt, nem látszik rajta az ifjuság, a gyermekkor vig kedélye, pajzansága. Mintha a jó, vagy az uri mód elvennie a jó kedvet, az egészséget.

Es mélyen tisztelt mamák, ezek a halálarcu, vézna, áttetszőtestű gyermekek, ezek a kis penészvirágok vád a nevelés ellen, vád a mamák ellen. Ezek a gyermekek a mamák kedvencei. Kiket félteni méltóztatnak a legkisebb szellőtől is és már most, jól lehet az igazi téli hideg be se köszöntött, kalucsni, kamásli, barhett alsóruha, fülvédő sapka véd az — egészség ellen, mert hisz ez a téli idő nem betegséget hozó.

Mamai szeretet pakol a kedves, a becézett gyermekre valóságos ruhatárat, a sok felső- és alsóruha, prém, kendő közt szinte eltűnik az a ványadt kis test.

Nagyságos mamák! Gyilkos az ilyen mamai szeretet. Mikor elhibázott majomszeretettől úgy becézik csemetéiket, hogy testét elpubitják, óvják mindentől, ami annak a kényelemre, buja melegségre vágyó idegzetre kellemetlen, akkor tesznek keresztet gyermekük életére. Hogy fog tudni az ilyen uri gyerektest ellentállani az élet viharainak, hogy tud megküzdeni a bajjal, veszedelemmel, hogy tud önálló lenni valaha? Sehogy. A becézés test-lelkét elpubítja, egyet ismer: önkényelmét.

Ez ellen már csak nemzeti szempontból is fel kell szólalni. Az így nevelt gyermekek nem lesznek hasznos, életerős tagjai a társadalomnak.

Nagyságos asszonyok! félre a majom-szeretettel, mert az csak difteritist, tuberkulozist terem. Edzeni kell azt a sok kisembert, nem felsalangozni mindenfajta ronggyal. Lehet, hogy a kényszeredett csemete pityereg eleinte, de majd megszokja ám, hogy nem az elpubító meleg, hanem az edző hideg az egészség.

Igy kell nevelni a mamakedvenceket s az ilyen anyai szeretetből áldás fog fakadni: a gyermek hosszú élete.

A szerb radikálisok Andrassy törvénytervezete ellen. Nagyon látogatott népgyűlést tartottak vasárnap, Ujvidéken, a szerb radikálisok. Az ülést Ilics Branko dr. nyitotta meg, ajánlva a népgyűlés elnökeivé Papić Milost és Popadić Pétert, jegyzőkké Vuics Brankót és Bradurović Zsarkót. A rendőrhatalóságot Stefanović Zsarkó képviselte. Az elnöki megnyitó után Prodanović Zsivko dr. beszél az Andrassy féle kormánytervezet ellen. Bajics Lázár dr. az általános, titkos, egyenlő választói jogot, mint a szerb radikális párt programja egyik pontjának nagy jelentőségét fejtegette. Ezután Pavković Eva, ujvidéki középiskolai tanítónő beszélt a pluralitás ellen és jelentette ki a szerb nők nevében, hogy ők is aláírják a népgyűlés határozati javaslatát az Andrassy-féle törvénytervezet ellen és az általános, titkos, egyenlő választójog érdekében. Ilics Julia, Ilics Branko dr. felesége a nőkre is kiterjesztetni kívánja az általános választójogot. Beszédét lelkesen megéljenezte a népgyűlés nagy tömege. Szvinyarev Miladin dr. szintén helyeselte a választói jognak a nőkre leendő kiterjesztését is. Vilić Markó a kisebbség támogatása érdekében beszélt. Mihajlović Szvetisláv dr. a választások tisztaságának szükségszerű biztosítását fejtegette. Végül még Ilicsics Gyoka, beszélt. Ezután felolvasták a határozati javaslatot az általános, titkos, egyenlő választói jognak törvénybe leendő iktatása és az Andrassy-féle törvénytervezet elvetése mellett.

A zsidók és a polgári házasság.

Ismeretes a kuriának azon ítélete, mellyel Kocurek Rezső. pozsonyszentistváni r. kath. plébánost elítélte azért, mert felszólította híveit, hogy tegadják meg az állami házassági anyakönyvek aláírását. Törvényben gyökerező jog gyakorlásáért ítélt el a Kuria. Ezen ítélet ellen tiltakozik vasárnap a néppárt az Alkotmányban s felhívást intéz Magyarország katolikusaihoz, hogy a jövőben sohase írják alá a házassági állami anyakönyveket.

Természetes, hogy ezen lelkes, hitvalló felhívást aláírta Rakovszky István is, a képviselőház alelnöke, aki bizonyára ért annyit a törvény magyarázatához, mint a Kuria egyik másik bírója.

Nagy lett a zsidó firkencok között a felháborodás. Egyik-másik zsidó lap — taktikájához híven, — félremagyaráz, konkolyt hint, el akarva hitetni, hogy nem minden néppárti képviselő írta alá a felhívást, szóval letagadja a valóságot, hazudik, hogy így hinthessen port a katolikus társadalom szemébe. Ezzel a hazugsággal szemben mi is megállapítjuk, hogy nem 18, mint a zsidó firkencok írják, hanem 24, tehát majdnem valamennyi néppárti képviselő írta alá a zsidókat és szabadkőműveseket megijesztő felhívást.

Nagy a felháborodás különben a zsidó országgyűlési képviselők között is. Sajnos, de hát ilyenek is vannak. E felháborodásról az Uj Lap a következőkben emlékszik meg:

„A néppárti képviselőknek az ország katolikus népéhez intézett felhívása a polgári házasságkötés dolgában nagy ribilliót okozott a Házban s élénken foglalkoztak vele a képviselők a folyosón. Főleg a zsidóknak nagyon fájt a dolog.

— Miért akartok felekezeti háborút csinálni? — fordult Kelemen Samu Szmracsányi Györgyhez.

— Mi az ország közvéleményének és lelkiismeretének adtuk kifejezést s vállalkunk minden felelősséget — felelt Szmracsányi.

Kelemen Samu és Szatmári Mór erre a kuriái ítélet helyességét kezdték fejtegetni, nyilván elfeledték, hogy még liberális jogászok is, mint Issekutz Győző, azt vallják, hogy ebben a kérdésben egy kuriái döntvényvel tiszta állapotot kell teremteni, mert a bíróságok különféle képen ítélkeznek.

A nagy ijedelem és a sugdolóadás a zsidó képviselők között bizonyítja egyébként, hogy nagyon tartanak a következményektől, amelyek a felhívás nyomán támadnak az országban, mert ez nyilvánvalóan nem lesz előnyére a zsidóliberális és szabadkőműves szellemnek.

Valami készül s ebből még bajok származnak számukra.”

Az ujvidéki kath. körből.

— Saját tudósítónktól. —

Vasárnap d. u. 4 órakor dr. Wagner Károly orvos folytatta értékes, előadását — a pusztító gyermekbetegségekről — a Katolikus Olvasókör helyiségében nagyszámú nőközönség előtt, kik egészen megtöltötték a kör nagytermét. Az előadó orvos ismertette a betegségek ismertető jeleit s nyomban megadta az orvoslás módját. A torokgyík (difteritis) ismertető jele a torokban, a gégefőnél fehér hályog; kísérfő nátha, láz, u. n. ugató-köhögés. . . Orvoslása a bajnak: rögtön orvosért küldeni, hogy feeskendezéssel gátat vessen a pusztításnak, annál is inkább, mert ha ez esetben az orvosi segítség két nap után érkeznék — csak, s a szülők nem azonnal jelentik a bajt, — későn jönne már az orvosság.

A kanyarónak (mint itt mondják: „patécs“-nak) ismertető jele: a gyermek egész testén jelentkező, nagy pirosas foltok. Ez kevésbé veszedelmes; vigyázni kell, hogy

a gyermeket hűtés ne érje és el kell különíteni; a baj két hétig tart.

Nagyon veszedelmes: a vörheny, a gyermek testét egészen ellepő, apró, élénkpiros foltocskák. A baj 4 hétig tart s gyógyulás esetén vedlik a bőr. Gyógyítás-módja: A vörhenyes beteget el kell különíteni a többi egészséges gyermekektől; ha van, a háznál, külön szobában; vagy az egészséges gyermekeket rokonokhoz tenni; vagy ha úgy sem történhetnék, akkor valami külön ezen célra szánt, kórházféle helyiségbe kell a beteg gyermeket elvinni, hol ingyen orvosi ápolásban, gondozásban részesül és legsikeresebb a gyógyítás. Adott esetben: 30 vörhenyes beteg között: 1 halt meg. Ha a vörhenyesbeteg otthon marad: külön evőeszközei... játékszerjei legyenek. A betegápoló anya többi gyermekeivel ne érintkezék a gyógyulás ideje alatt; ha hazulról távozik, más ruhát öltözzön magára. Gyógyulás után: a betegszobát ki kell meszelni, a beteg ruháit fertőtleníteni... stb. Feszült figyelemmel hallgatták végig a gyakorlati előadást!

Utána Geiszler József, a kath. kör elnöke tartott érdekes előadást: a pénz értékéről, helyes használatáról. Visszaszállt előadásában színt az ókorba és változatosan fejtegette az ókori népeknek: csere bere rendszerét, míg lassan használatba jött a nemes fém értéke, — mit pénznek nevezünk.

Szép előadását odavágó közmondásokkal fűszerezte, valamint az életből merített s úgy a lelkes magyar hazafiságot, miként a vallásosságot ápoló, gyakorlati példákkal ügyesen át és átszötte. Valóban tanulság és élvezet volt az előadó elnöknek fejtegetését végighallgatni.

A háboru.

A bizonytalanság egyre nő, a baj azonban szerintünk nem. A bolgár-török meg egyezés létrejött, ami bizonyára nem változtatja meg Bulgáriának irántunk táplált rokonszenvét. De ha ezen egyezés létrejött, ez határozottan amellet bizonyít, hogy Törökországnak, legalább a hivatalosnak, egyáltalán nincs háborus kedve.

Montenegró és Szerbia majd csak megdölgölköznek a dolgot. Egy két miniszter Szerbiában még áldozatul esik a háborus kedvnek, de hát ezen változtatni nem lehet. Az esetleges csetepaték, ha elő is fordultak még nem előjelei a nagy háborunak.

A szerb trónörökös kijelentette ugyan a következőket:

Bosznia és Hercegovina a szerbeknek ugyanaz, ami Moszkva az oroszoknak. Szerbek alatt azt a tízmillió hazafit értem, akik Triesztől Macedoniáig laknak. Meglehet, hogy nem leszünk képesek összes ideáljainkat egyszerre megvalósítani, de azt föltétlenül kell követelnünk, hogy azok a tartományok teljes autonómiával a szultán szuverénitása alatt maradjanak. Szerbia és Ausztria közt rendkívül nagy az antagonizmus: mi demokraták vagyunk s intézményeinket az angoloktól vettük át, Ausztria ellenben klerikális és illiberális. Abból, hogy odaát a szerbekkel és a románokkal hogyan bánunk, következtetést vonhatunk arra, hogy a bosnyákokra milyen sors vár.

De hát ez a kijelentése a kis fióknápolonnak még nem haragítja föl az oroszánt.

Hátra van a bojkott Törökországban. Ez a mozgalom nagy károkat okoz. Az angol tultermelés piacot talál magának e bojkott felnyomásán. De esetleg megsokalhatja e bojkottot a veszélyeztetett német kereskedelem is, s akkor valahogyan majd csak

ellensúlyozva lesz Anglia. Ezen ellensúlyozás első pillanatában bizonyára a török bojkottaló urak bojkottkedvé is lelohad.

Es végre ha kell, minden magyar emberben van annyi hazaszeretet, hogy szükség esetén örömmujongással hallja meg a riadót.

Özv. Váli Béláné alapítványa.

Nagylelkű alapítványt tett ma le a szeretetnőgyelet buzgó elnöknője, özv. Váli-Béláné urnő azon alkalomból, hogy a Szetetnőgyelet tagjai özv. Jó Dezsóné és Sztojkovics Dusánné vezetése alatt öt születésnapjának 70 ik évfordulója alkalmából üdvözölték. Az üdvözlésen az egyleti tagokon kívül résztvettek társadalmunk más előkelő asszonyai is.

Meghatottan köszönte meg az urnő a nem várt üdvözlést, s a szeretetből fakadó halálját azzal iparkodott tolmácsolni, hogy a szeretetnőgyelet tudóbeteg dispensaireje javára 1000 koronás alapítványt tett.

Az ünnepelt nagylelkű urnő már 1873. óta tagja ezen egyletnek, melynek majd alelnőke s 1903-ban elnöknője lett, s odaadó, zajtalan tevékenységével kivívta magának egy a társadalom, mint jótékonyosság halálját.

HIREK.

Munkaközvetítés.

Két női cipészegéd, kik a francia sarok és a varrott munkákhoz értenek, állandó alkalmazást nyerhet Walient József női cipésznél Zomborban

Női szabósághoz angol munkára, tanonc felvétetik Szabadkán, Barth Henriknél I. kör, 68. sz.

Szabó kismunkások kerestetnek zombori előkelő cégekhez.

Borbélyegéd kerestetik Zomborba állandó alkalmazásra. Bővebbet kiadóhivatalunkban.

Kályhástanonok kerestetnek négy évi tanulódőre, teljes ellátással Zomborba, Ugró István kályhához.

Fiutanonközvetítés. Kerestetnek az ujvidéki mesterek részéről négy évi ellátásra a következő iparágakra tanoncok: kefékötő, kőfaragó, mozaik, asztalos, oltárépítő asztalos, aranyozó, képményseprő, könyvkötő, sütő, mézesbábos, kalapos, kötélfontos és üvegkereskedő. Díj nélkül közvetít

Az ujvidéki ker. szoc. egyesület.

Tájékoztató.

December 5. A dalegyesület hangversenye a Gaal siremlék javára, a Pest-szállodában.

— **A pápa egészsége.** Kósza hírek járnak be a sajtót, mintha X. Piusz gyöngélednék. Szó sem igaz belőlük, mert jó egészségnek örvend. Mindössze annyi történt a mult hét folyamán, hogy a levegőnek a sok esőzéstől származó nedves volta, meg az a körülmény, hogy az elmúlt hét egyik napján négyezernél több zarándokot fogadott, megtámadták a pápa hangszallagait s rekedtséget okoztak. Ekkor aztán orvosa és környezete kérésére a mult pénteken nem fogadott. Másnap, szombaton már ismét tartott audienciát. Vasárnap gró Mailáth Károly erdélyi püspököt fogadta a pápa.

— **Az apácák a Szent-Erzsébet szoborért.** Megemlégtük mai számunkban azt a fényes sikert, melyet az iskolanénék közreműködésével a szabadkai urilányok a Szent-Erzsébet szoboralap javára rendezett mükedvelői előadással elértek. A Szent-Erzsébet szoborbizottság nevében Krizse József dr. vezetésével, Vidákovics Pál dr., Németh Simon, és Zacsó Alajos mondtak köszönetet a nénikének a kifejtett buzgalomért. Köteles-

séget mulasztanánk, ha nem emlékeznénk meg tisztelendő Laura nővér érdemeiről, melyet a rendezés fárasztó munkájában szerzett. O készítette a díszleteket, az ő szeméje után készültek a jelmezek, melyeknek szépsége a közönséget megbűvölte. A mi részünkről külön is köszönetet mondunk.

— **Katholikus Népszövetség közgyűlése.** Az igazgatóság határozata alapján a Katholikus Népszövetség december hó 15-én tartja évi rendes közgyűlését Sopronban a következő tárgysorozattal: 1. A tisztikar évi jelentése. 2. A felmentvények megadása. 3. Választások. 4. Alapszabályok módosítása. 5. Indítványok tárgyalása. Az alapszabályok 54. §-a értelmében a közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, amelyet az igazgatósághoz nyolc nappal előbb írásban nyújtottak be. A közgyűléssel kapcsolatban magyar, német és horvát népgyűlés lesz, melynek részletes programja idejében lesz nyilvánosságra hozva. Budapest, 1908. november 30. A Katholikus népszövetség elnöksége.

— **A „Nők Kongregciójának“** tagjai december 2-án tartják havi gyűlésüket, mely délután három órakor veszi kezdetét. Kértenek Mária hü leányai a pontos megjelenésre.

— **Uj ügyész.** O felsége Gramling Kornél zombori kir. ügyészégi alügyészt ügyésszé legkegyelmesebben kinevezte.

— **Képviselőválasztás Csantavéren.** Csantavéren meg volt a községi tisztújítás. Birónak megválasztott Tóth Ferenc bagi, albirónak Kiss Mihály, községi pénztárosnak Domán István, köz. adószedőnek, Vintzer János, közgyámnak Ságits Mátyás. Esküdtettek: Németh Boldizsár, idsb. Veréb János, Dvorácskó Ferenc és Milánkovic Félix. Ezenkívül Császár főszolgabíró hivatalvizsgálatot is tartott, s mindenen rendet és pontosságot talált. A választást előzőleg szép beszédben fejtegette a főbíró a tisztviselőknél kötelességeit is. Majd választás után Szokola Gyula jegyző köszönetet mondó rövid, de tartalmas beszéddel bucsuztatta el a választókat a főbírótól.

— **Balassy Endre ünneplése.** Vasárnap este és hétfőn ünneplték meg a kis-hegyesi praelatus plébános, méltóságos Balassy Endre ur nyolcvan éves születés napját. Vasárnap este a község előljárásága Limbeck Pál jegyző vezetésével tisztelgett az ünneplőnél. Gyönyörű beszédben méltatta az érdemeket, melyeket a praelatus hosszú életének áldásos működésével magának minden oldalról kivívott. Beszéde után a tűzoltó zenekar zendítette rá a Hymnust. Másnap a papság s a község és a vidék társadalma tisztelgett. A papság részéről megjelentek Szaszmán Károly bajsai, Perndl Adorján bacsgyulafalvi, Jagicza István topolyai plébánosok. Szaszmán Károly engedelmet kért, hogy betegsége miatt csak rövid szavakban adhasson kifejezést a tisztelgetnek és a szeretetnek, mely őket üdvözlésre készíti. Az ünnepelel meghatottan köszönte meg az üdvözléseket. A nap folyamán nagyszámu sürgönyt kapott, minden tájról, az érdemekben dus ünnepelel.

— **Temetés erdszakkal.** Ha katholikus papról lett volna szó, no hiszen tele bögték volna a zsidógyerekek az országot. De mert gör. keletiről van csak szó, szárazon emlékeznek meg az esetről, mely Titelben történt. Triff László, gör. keleti ember öngyilkosságot követett el. Emiatt nem akarta eltemetni a gör. pap. a temetés szer-tartást tehát Jancuska László, evangélikus pappal végeztették. Minthogy a gör. keleti temető is be volt zárva, annak a kapuját

Szabadkán Villamos Vasut és Világítási Részvénytársaság.

Központi telep: SZEGEDI SZÜLŐK. Telefon 108.

Városi üzlet: RUDICS-UTCA 11. Telefon 422.

A n. é. közönség kényelmére Rudics utca 11. sz. alatt városi üzletet létesítettünk, ahol minden a világítást és erőátvitelt érintő ügyek elintéztetnek.

Készítünk: Világítási berendezéseket pontos és szakszerű kivitelben, olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

Erőátviteli berendezéseket forgó áramu motorokkal, melyeknek táplálása nem költségesebb bármely más üzemenél.

Raktáron tartunk: Modern csillárokat, főzőedényeket, (teafőző, kávéfőző, vízmelegítő, tejmelegítő, főzőlápok, vasalók, hajsütővasmelegítő, szivargyújtó stb.) motorokat és mindennemű elektrotechnikai cikkeket.

Ugy a motorok mint a főzőedények a városi üzletben megtekinthetők. 607-48-12

feltörték s csak így vihették be az öngyilkos holttestét.

— **Ahol nincs tisztviselő.** Így a szabadkai tisztújítás előtt bizonyára érdekes tudni, hogy van Magyarországon törvényhatósági joggal felruházott város, ahol nemcsak hogy nem veszekesznek a pályázók, hanem még csak elegendő sincsenek. Ez a boldogtalan, vagy talán boldog újdonsült törvényhatóság Miskolcz. Itt nem kapnak tisztviselőt. At kellett tehát írni a szomszéd törvényhatóságokhoz, kérve őket, hogy utalványozzanak nekik különösen számvevőségi tisztviselőket és rendőrtiszteket. Aki Szabadkán fél a bukástól, annak nem árt, ha haladéktalanul folyamodik Miskolczra, ahol nincs elégséges tisztviselő.

— **Bírói kinevezés.** Bakule Géza, szabadkai királyi törvényszéki albiró, a szabadkai törvényszékhez, bírónak neveztetett ki.

— **Közlekedés a Dunán.** Újvidékről írják: Míóia a vasuti hid katonai őrizet alá került, most meg a fahidat is kiszétké: a Dunán való átkelés és Péterváradal való közlekedés ladikokon és kompon törték, ami nemcsak hosszadalmas, kivált késő délutáni és esti órákban sokak előtt nagyon félelmetes is. E bajon azonban már segítve lesz, mert a közönség érdekeit gondozó, Balla Aladár főispán közbenjárására Kuk Pétervárad várparancsnok hajlandó reggel öt órától esti hét óráig érvényes jegyeket kiadni a vasuti hid gyalog használatára azon újvidéki lakosok számára, kiket jegyzékbe foglalva a városi hatóság a várparancsnokság elé terjeszti.

— **Jelen és jövő.** Macskovics Titusz e című folyóiratának második száma ma jelent meg, a következő tartalommal: Van-e Szabadkának jövője, írta Macskovics Titusz. Pálics kiépítése. Szabadkai iparkiallítás, írta Dugovich Imre. A megyei telefon. Hírek. Előfizetési ára egész évre 2 kor. Előfizethetni a Szent Antal nyomdában. Egyes szám ára 20 fil. Kapható a könyvkereskedésekben.

— **Hazafiatalan román tanítók.** A román tanítók hazafiatalansága ellen a magyarság jófelfogott érdekében védekezik most a kultuszminiszter. Egymásután függeszti föl a hazafiatalanul működő tanítókat. Tegnap értesítette a görög kelati püspököt Nagyváradon, hogy Bugar Pantelin tasádfői és Popovics Kornél segyesti tanítókat, hazafiatalan magatartásuk miatt felfüggeszti s ellenük elrendeli a vizsgálatot. A tanítóktól az állami fizetésekiegészítést is megvonta a miniszter. Az igazságos szigor ilyenképpen talán észhez téríti a nemzetiségi tulzókat. Mi meg örömmel állapíthatjuk meg, hogy Apponyi eljárása fényesen rácafol ellenségeinek vádjára.

— **Neki ment a vonatnak.** Zombori tudósítónk az alkoholizmus új áldozatának pusztulásáról ad hírt. Szankovics János elitta az esztét az olcsó pálinkával. Nem az első esett volt ez nála. A deliriumos állapotban egy alkalommal már öngyilkossági kísérletet is követett el. Tegnap is holtrészegen bandukolt a Gombos felé futó vasuti sínek mentén s talán elesett vagy talán épen neki ment a Gombos felé tartó gyorsvonatnak, amely jó sokáig magával vonszolta és teljesen összeroncsolta.

— **A rendezett tanácsú városok ügye.** A koalíciós kormány, amely aránylag rövid idő alatt oly sok hasznos intézményt léptetett életbe, ugy látszik, felvette programjába azt az igen fontos és már oly régen és sokszor hangoztatott és sürgetett törvényjavaslatot, amely a rendezett tanácsú városok ügyeinek rendezését tűzi ki célul. Erre következtethetünk a belügyminiszter azon rendelkezéséből, amelyet a rendezett tanácsú városok polgármestereihez intézett A rendeletben arra utasítja a miniszter a polgármestereket, hogy a város adózói és vagyoni viszonyaira, valamint az alkalmazottak illetményire vonatkozólag készítsen pontos és hiteles kimutatásokat és azokat sürgősen terjesszék föl hozzá.

— **Kínai férj, öt feleség.** A minap egy sok millió vagyon fölött rendelkező kínai

érkezett San-Franciscoba. Hajója partot ért, de a lába nem. Minden pénze mellett sem engedték be az aranytermő Kaliforniába. A kínai egyébként — akiről a nóta szól — nem is egészen kínai: Robert H. Bosman-nak hívják s atyja francia ember volt, anyja kínai nő. Manap 12 milliónyi vagyona van. Confucius bogaras tanát követi s így aztán vagyonos helyzete mellett könnyen tarthat a boldogtalan — öt feleséget. A minap kapta magát s az öt közül két asszonnyal, meg igen sok szolgálóval a Korea-gőzösön San-Franciscoba érkezett a milliomos, akinek mostanában Amerikára szottyant kedve... A bevándorlási biztos azonban, aki persze az egész hivatalos apparátussal egyetemben nagy kíváncsian leste a kínaiba ojtott fehér milliomos jöttét — amikor megtudta, hogy két asszonnyal utazik Bosman, sőt hármat még maga után hozat: megtiltotta a partraszállást, mert Amerika nem tűr meg erkölcs telenséget. Így aztán visszatessekelik a kínai férjet két feleségével együtt a másik három mellé a sárga folyó partjára.

— **A visszavándorolt magyarok utiköltsége.** Az év elején Amerikából való sággal menekültek az oda kívándorolt magyarok. A visszavándorlók azonban oly nyomoruságos anyagi viszonyok között voltak, hogy még utiköltségük sem volt meg s így kénytelenek voltak az illetékes konzulokhoz fordulni utiköltségeikért. Különösen tömegesen keresték fel a philadelphiai konzult, aki előlegezte is a költségeket. Az előlegezett pénzt a konzul az illetékes haságok útján már több ízben igyekezett behajtani, de mindezekig eredménytelenül. Most végre a belügyminiszter rendeletileg utasította az alispánokat, hogy azoktól, akiknek vagyonuk van, hajtják be a pénzt, akiknek pedig nincs, azoknak vagyontalan sági bizonyítványait terjesszék fel.

— **Jön a gyufa-monopólium!** A kormány komolyan foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a gyufagyártást állami monopóliummá tegye. Ugy a magyar, mint az osztrák pénzügyminiszteriumban már megindultak az előzetes munkálatok a gyufagyárak átvétele tárgyában. Az ugynevezett foszfortilalom is siettetti, hogy az állam tegye a kezét a gyufagyártásra, mert a magánipar nem képes a foszfortilalom mellett megállni. Azonkívül a várható jövedelem is kecsgeteti a kormányokat a monopóliumnak minél előbbre való megvalósítására.

— **Rablótámadás.** Kátai István kistompai lakos, a mult pénteken éjszaka, észre vette, hogy a tyukoljában idegenek akarnak behatolni. Kátai kiment a szobából, s mikor a tyukolhoz közeledett két ismeretlen alak támadt rá és ütötte le. A gázett után tyukot, fejszét és más apróságot raboltak el. Kátai másnap a csendőrségnél megtette a följelentést. A helyszíni szemlénél a csendőrk egy megfobotot találtak, mely rávezegett a tettesek nyomára, kiket Slezák Mihály és Slezák János személyében letartóztattak.

— **A bosszu két éle.** Koncsics Elemér megyei földbírókos vadászás közben rászólt egy atyafira, mert az tilos uton hajtott kocsijával. Feleletül vastag gorombaságot kapott, mi annyira kihozta sodrából, hogy a puskatusával csapott a polgártárs felé. Eközben a fegyver elsült és az egész töltés a földbírókos testébe furódott. Most súlyos betegen ápolják lakásán.

Karácsonyi vásár!

Ideiglenes nagy árleszállítás karácsonyra!

Kiváló jeles könyvek teljes új példányokban

— 50 - 90% engedménnyel. —

Alkalmi vétel

közérdekű művek, mesekönyvek, ifjúsági iratok és képeskönyvekből.

Diszes levélpapírok dobozokban, emlékkönyvek, képes levelezőlap-albumok, tintatartók, írómappák, iskolai táskák és írói felszerelések nagy válasszékban és legjutányosabb árak mellett kaphatók

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésben

Szabadkán, főter, Szentháromsággal szemben.

INNEN-ONNAN.

Kohn ur az üzlettársához: hogy te vagy egy ilyen meggondolatlan férfi. Kétévi jótállást vállalsz a portékáért.

A Kohn társa: Hem, hol leszünk mi két év múlva?

A szociáldemokrácia leküzdésének egyetlen sikeres fegyvere a nép iránt szeretet és a népről való lelkiismeretes gondoskodás.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Szerda: Varázskörnyő.

Csütörtök: Naftalin.

Péntek: Dollárkirálynő.

Szombat: Nóra.

Vasárnap d. u.: Nani. Este: Dollárkirálynő.

Mindenkinek tudnia kell,

hogy

Krécsi A. Nándor könyv- és papírkereskedésében

Kunetz áruház mellett

a nagy karácsonyi könyvvásár megkezdődött.

Képeskönyvek, mesekönyvek, ifjúsági elbeszélések, ajándéktárgyak

mélyen leszállított árban kaphatók.

KÖZGAZDASÁG.

**** Vasuti szállítások.** A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a folyó évben is intézkedés történt az iránt, hogy a morzsolt uj (friss) tengeri akár zsákokban, akár ömlesztett állapotban (a larifusa) kerül feladásra, folyó évi október hó 30-tól kezdve visszavonásig, legkésőbb azonban 1909. évi február hó végéig az élő állatok, a friss hus, a friss gyümölcs, a friss főzelék és a tojás küldemények kivételével az üzletszabályzat 56. §. 4. bekezdése alapján sorrenden kívül minden egyéb kocsi-rakományu teheráru és gabona szállítmány előtt, de az uj (friss) tengeri feladásának sorrendjében rakassék a kocsikba és szállíthatassék el. Amennyiben a befuvarozás alkalmával a berakásra nem állna azonnal kocsi rendelkezésre, a morzsolt uj (friss) tengeri az üzletszabályzat 55. §. 3. pontjának alkalmazása mellett átvétetik mindaddig, míg az állomás raktározási hely felett rendelkezik. Arufelvételi korlátozás esetén azokra a vonalrészekre, melyekre nézve felvételi korlátozás áll fenn, a morzsolt friss (uj) tengeri sem vehető fel.

**** A len- és kendertermelés előmozdítása.** A földmívelésügyi miniszter a len- és kendertermelés előmozdítása céljából ez évben nem kevesebb, mint ezerháromszázöt hordó lenvetőmagot szerzettetett be s osztott ki kedvezményes áron a termelő gazdák között. A gazdák közt kiosztott vetőmagot dr. Degen Árpád, a budapesti állami vetőmagvizsgáló állomás vezetője megvizsgálta s csirázó képességét, valamint gyommentességét konstataálták. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy Darányi földmívelésügyi miniszter a két fontos kereskedelmi növény termelésének állandó növekedésére való tekintettel előmunkások kiképzése céljából szakiskola felállítását tervezi.

Ne járjunk olyan sörcsarnokokba, vendéglőkbe és kávé-

házakba, hol a .: nem találjuk.
BÁCSKAI NAPLÓT